

**СИЛАБУС КУРСУ**  
**«Реабілітаційна психологія»**  
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
для студентів спеціальності «Психологія» («Практична психологія»)  
факультету педагогіки та психології

<b>Назва курсу</b>	Реабілітаційна психологія
<b>Адреса викладання курсу</b>	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх, аудиторія 10-11 Понеділок 12.30.
<b>Контактна інформація щодо викладача</b>	Литвинчук Леся Михайлівна <a href="mailto:lutol@ukr.net">lutol@ukr.net</a>
<b>Консультації по курсу відбуваються</b>	Щопонеділка з 10.00 до 12.00 та перед іспитом у червні
<b>Сторінка курсу</b>	
<b>Передумови зарахування на курс</b>	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: „Основи психотерапії”, „Спеціальна психологія”, „Основи психологічної корекції”.
<b>Мета та завдання курсу</b>	Метою опанування даної дисципліни є ознайомити студентів з напрямками психологічної реабілітації та особливостями організації психологічної допомоги; методами і прийомами необхідними для вирішення практичних завдань психологічної реабілітаційної роботи; сприяти розвитку особистісних та професійних якостей майбутніх практичних психологів, їхньої подальшої самоосвіти. Основними завданнями вивчення дисципліни „Реабілітаційна психологія” є: створити студентам цілісне уявлення про процес психологічної реабілітації, його етапи, напрями та форми; забезпечити тісний взаємозв'язок теоретичного та практичного курсів навчання; сприяти формуванню у студентів навичок надання психологічної реабілітаційної допомоги; розвивати психологічну компетентність в області соціальної адаптації людини.
<b>Міждисциплінарні зв'язки</b>	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Основи психокорекції», «Психодіагностика», «Психологія управління», «Психологія професійного спілкування», «Основи психотерапії», «Експериментальна психологія».
<b>Інформація про курс (про що йде мова)</b>	Курс «Реабілітаційна психологія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Значення та місце реабілітаційної допомоги у діяльності практичного психолога» аналізуються основні теоретичні уявлення щодо реабілітаційної психології; розкривається понятійний і термінологічний апарат дисципліни; висвітлюються основні техніки психологічної реабілітації та алгоритм її здійснення. У змісті другого модуля «Профілактика та психологічна реабілітація деструктивної життєвої організації» висвітлюються особливості психологічної реабілітаційної допомоги підліткам з суїцидальною поведінкою, клієнту у стані гострого горя, потерпілим від насильства, профілактика та особливості психологічної реабілітації адитивної поведінки.

<b>Чому це актуально, цікаво чи важливо?</b>	Опанування курсом дає можливість оволодіти базовими вміннями та навичками, необхідними в практичній діяльності з метою забезпечення ефективності процесу надання реабілітаційної допомоги.
<b>Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця</b>	Навчальна дисципліна «Реабілітаційна психологія» є нормативною, вона – складова циклу професійної підготовки.
<b>На які питання відповідь курс і його головний аргумент?</b>	<p>У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається основним теоретичним положенням та поняттям реабілітаційної психології, набуває навичок надання психологічної реабілітаційної допомоги; розвиває психологічну компетентність в області соціальної адаптації людини.</p> <p>Головний аргумент: курс допомагає у особистісно-професійному становленні успішного фахівця та сприяє формуванню консультативних навичок та умінь.</p>
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p><b>Компетентності:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Здатність працювати в команді (ЗК9)</li> <li>- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (ФК3)</li> <li>- Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) (ФК8)</li> <li>- Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги. (ФК13)</li> </ul> <p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• зміст понять: «травма», «компенсація», «оперативне втручання» «компенсаторно-приспосувальний процес», «адаптаційний потенціал і резерв», «адаптація»;</li> <li>• принципи здорового способу життя та реабілітації людини;</li> <li>• медико-біологічні аспекти реабілітації;</li> <li>• механізми адаптації та компенсації організму людини.</li> <li>• психологічні методи пізнання, прогнозування та регулювання взаємодії людини, спрямовані на вирішення завдань соціалізації особистості;</li> <li>• засоби, що призначені для відновлення компенсаторно-приспосувальних та адаптаційних механізмів гомеостазу організму людини;</li> <li>• діагностичні методики, за допомогою яких можна здійснювати первинну діагностику психічних розладів та девіантної поведінки.</li> </ul> <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• формувати, підтримувати та вдосконалювати морально-психологічні якості, необхідні для адаптації до складних ситуацій життєдіяльності;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• здійснювати наукові дослідження у галузі психологічної реабілітації людини.</li> <li>• використовувати техніки психологічної реабілітації, методи поновлення окремих психічних функцій;</li> <li>• самостійно розробляти стратегію психологічного реабілітаційного процесу;</li> <li>• будувати моделі ефективної поведінки клієнта у майбутньому;</li> <li>• оцінювати результати психологічної реабілітації.</li> </ul>
<b>Методи навчання</b>	<p>Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрОВикладання, інверсії, емпатії, конкретної професійної ситуації</p> <p>Рольовий тренінг.</p> <p>Розв'язування психологічних завдань.</p>
<b>Перелік основних практичних завдань</b>	<p><b>Модуль 1. «Значення та місце реабілітаційної допомоги у діяльності практичного психолога»</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Проведення методик для діагностики основних професійних якостей практичного психолога для здійснення реабілітаційної допомоги клієнту та обговорення результатів.</li> <li>2. Робота у підгрупах – аналіз випадків клієнтів, на задану тему. Вправи на розвиток уміння підбирати різноманітні техніки для взаємодії з клієнтами різних вікових груп.</li> <li>3. Робота у підгрупах – розбір та аналіз випадків на різні реабілітаційні запити.</li> </ol> <p><b>Модуль 2. «Профілактика та психологічна реабілітація деструктивної життєвої організації»</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Розробка фрагменту тренінгового заняття на задану тему.</li> <li>2. Розробка рекомендацій, що спрямовані на профілактику деструктивного емоційного від реагування дійсності.</li> <li>3. Моделювання ситуацій „психолог - клієнт”, спрямованих на тренування здатності аналізу сценарного тупіку.</li> </ol>
<b>Література для вивчення дисципліни</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Берн Э. Игры, в которые играют люди: Психология человеческих взаимоотношений / Э. Берн // Люди, которые играют в игры: Психология человеческой судьбы. Пер. с англ. /Общ. ред. М.С. Мацковского. – М.: Центр общечеловеческих ценностей, 1996. – 336 с.</li> <li>2. Основи реабілітаційної психології: навчальний посібник. 3 тома. – Київ, 2018. – 208 с.</li> <li>3. Медична і соціальна реабілітація: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. — 2-е вид., переробл. і допов. – К., Вукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018 – 464 с.</li> <li>4. Богза Л.П. Опыт работы социально-реабилитационного центра для несовершеннолетних г. Омска / Л.П. Богза, Л.С. Власова // «Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы». – №3. – 2003 г. – 265 с.</li> <li>5. Бондаровська В.М. Що можна зробити, щоб запобігти домашньому насильству / В.М. Бондаровська // Програма запобігання насильству щодо жінок. – К.: СДМ-Студіо, 1999. – 327 с.</li> <li>6. Бурмака Н. А. Сквозь радугоу стакана / Н. А. Бурмака. – Черкасы, Издательская марка „Брама”, 2007. – 48 с.</li> <li>7. Зверева І.Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми і молоддю в Україні: Теорія і практика / І.Д. Зверева. – К.: Правда Ярославичів, 1998. – 294 с.</li> <li>8. Красовский К.В. Как я могу помочь освободиться от курения близкому мне человеку/ К.В.Красовский. – М.: Арфа, 2000. – 136 с.</li> <li>9. Лещукова Е.Р. Синдром сгорания. Защитные механизмы. Меры профилактики //Лещукова Е.Р./ Вестник РАТЭПП. – М.: Виста, 1995, №1. – 306 с.</li> <li>10. Линеке Ости. Психосоциальная терапия наркозависимых клиентов // «Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы», / Ости Линеке. – М.: №4,</li> </ol>

	<p>2002 г. – с.54-97.</p> <p>11. Лукас К.С. Молчаливое горе. Жизнь в тени самоубийств. К.С. Лукас, Г.М. Сейден – М.: Смысл, 2000. – 376.</p> <p>12. Підліток на порозі III тисячоліття. Психологічні аспекти кризових явищ у підлітковому середовищі. – К.: Київська міська адміністрація. Служба у справах неповнолітніх, Міський психологічний центр, 2001. – 44 с.</p> <p>13. Психологічна допомога сім'ї / Упоряд. Т. Гончаренко. – К.: Вид. дім „Шкіл. світ”: Вид. Л. Галіцина, 2005. – 128 с.</p> <p>14. Семиничіна Т.В. Інновації у соціальних службах / Т.В. Семиничіна. – К.: Пульсари, 2002. – 448 с.</p> <p><i>Інформаційні ресурси</i></p> <p>1. <a href="http://twirpx.com/file/524552/">twirpx.com/file/524552/</a>  2. <a href="http://knigi.tr200.ru/f.php?f...p=0">knigi.tr200.ru/f.php?f...p=0</a>  3. <a href="http://student-library.net/.../86-1-0-1043">student-library.net/.../86-1-0-1043</a>  4. <a href="http://alleng.ru/edu/philos3.htm">alleng.ru/edu/philos3.htm</a>  5. <a href="http://monsimulacres.at.ua/load/12">monsimulacres.at.ua/load/12</a>  6. <a href="http://ladoshki.com/?books...29">ladoshki.com/?books...29</a>  7. <a href="http://chitalka.info/gumaniratni_nauki.html">chitalka.info/gumaniratni_nauki.html</a> 8. <a href="http://konspect.com/philosophy.html">konspect.com/philosophy.html</a> 9. <a href="http://iphonebooks.info/1310-flosofya-spscherba">iphonebooks.info/1310-flosofya-spscherba</a></p>
<p><b>Політика курсу</b></p>	<p><b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>  Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).  Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><b>Політика щодо академічної доброчесності:</b> Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p><b>Політика щодо відвідування:</b> Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>

<b>Політика оцінювання</b>	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	<b>Вид діяльності</b>	<b>Максимальна кількість балів за одиницю</b>	<b>Кількість одиниць до розрахунку</b>	<b>Всього</b>
	Робота на практичному, занятті (в тому числі виступ, участь у дискусії)	5	8	40
	Робота на лабораторному занятті	5	8	40
	ІНДЗ	10	1	10
	Модульна контрольна робота	10	1	10
	<b>максимальна кількість балів 100</b>			
<b>Екзамен 100 б.</b> Підсумкова оцінка: середнє арифметичне оцінок за семестр і за екзамен.				
<b>Політика виставлення балів.</b> При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторних (практичних) занять				

